

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 9P/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6421202586
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Igor Valent
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2021:6421202586.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Igorom Valentom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: mal. T.Z. H., W.. XX.XX.XXXX, zastúpená v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F. Š., pracovisko Ž.K. W. Q., dieťa rodičov: matky: T. Š., C.. H., W.. XX.XX.XXXX, M. F. Y. Ž. W. Q. a otca: neuvedený, o návrhu navrhovateľky - starej matky: F. H., C.. V., W.. XX.XX.XXXX, M. F. Y. Ž. W. Q., M.. Č.. T. Y.. Z. XX/XX, XXX XX Ž. W. Q., o návrhu na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľky **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka (stará matka maloletého dieťaťa) podala dňa 25.08.2021 na tunajší súd návrh, ktorým sa domáhala zverenia maloletej T. do náhradnej osobnej starostlivosti a súčasne žiadala zaviazat' matku maloletého dieťaťa k prispievaniu výživného v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom podania návrhu na začatie konania.

Návrh na začatie konania dôvodila tým, že maloletá T. je aktuálne umiestnená v Centre pre deti a rodiny T. L. L., Y. XX z dôvodu, že jej matka T. Š., C.. H., nebola schopná zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú a súd nad dieťaťom nariadil ústavnú starostlivosť. Navrhovateľka uvádzala v návrhu, že aktuálne obýva dvojizbový byt spolu s ďalšími rodinnými príslušníkmi, finančne jej vypomáha syn, poberá dávku v hmotnej núdzi a keďže je v pravidelnom kontakte s maloletým dieťaťom, a medzi dieťaťom a navrhovateľkou je vytvorené silné citové puto s tým, že vnučka má vrúcny vzťah k navrhovateľke, rozhodla sa zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa, čo je dôvod, prečo podala návrh na zverenie maloletej T. do náhradnej osobnej starostlivosti. Zdôraznila, že i počas umiestnenia maloletého dieťaťa v Centre pre deti a rodiny T. L. L. L., pravidelne je s dieťaťom v kontakte a dieťa opakovane realizuje prázdninové pobyty v spoločnej domácnosti u starej matky.

Matka maloletého dieťaťa vyjadrila súhlas so zverením maloletej T. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, ktorá je starou matkou maloletého dieťaťa. Vyjadrila sa, že v minulosti dočasne osobnú starostlivosť o maloletú T. zabezpečovala Y. V. (matka biologického otca dieťaťa, ktorého otcovstvo nie je určené) a táto neskôr maloletú T. odovzdala do zariadenia, kde je dieťa aktuálne umiestnené. Matka zdôraznila, že má ďalších šesť vyživovacích povinností k maloletým nezaopatreným deťom, a preto nie je schopná osobnú starostlivosť o maloletú T. zabezpečiť osobne, keďže zabezpečuje starostlivosť i o dieťa postihnuté detskou obrnou. Súčasne sa vyjadrila k svojim osobným pomerom tak, že s aktuálnym partnerom a maloletými deťmi obýva záhradnú chatku v časti mesta Ž. W. Q. pri hvezdárni. Ďalej deklarovala, že jej jediným príjmom je výplata rodičovského príspevku.

2. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa, zástupca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny F. Š., pracovisko Ž. W. Q. konštatoval, že na strane navrhovateľky sú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletú T., prostredie navrhovateľky je pre maloleté dieťa známe, toto navštevuje a v prostredí je dieťa adaptované. Kolízny opatrovník nespochybnil ani tvrdenia navrhovateľky o tom, že medzi navrhovateľkou a maloletým dieťaťom je vytvorený citový vzťah. Uviedol tiež, že pokiaľ je to možné, je potrebné uprednostniť pre dieťa možnosť vyrastať v prirodzenom prostredí, pred nariadenou ústavnou starostlivosťou. Súčasne však úrad zdôraznil, že aj napriek podpore náhradnej osobnej starostlivosti pre maloleté dieťa je možné ohrozenie výchovy maloletého dieťaťa zo strany navrhovateľky, ktorá ako zdroj svojho príjmu uvádza prostitúciu, a tiež je ohrozený vývoj dieťaťa vzhľadom na nízke rodičovské zručnosti na strane navrhovateľky.

3. Spoločenstvo L. C., Z. T. H. E. C. T., L. L. na výzvu konajúceho súdu v správe zo dňa 13.09.2021 uviedlo, že maloletá Patrícia je v zariadení umiestnená od 09.02.2018 na základe Uznesenia Okresného súdu v Žiari nad Hronom 26P/21/2018 zo dňa 02.02.2018, neskôr ďalším rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom súd nariadil výchovné opatrenie po dobu 6 mesiacov dňa 14.05.2018. Ďalším rozhodnutím Okresný súd Žiar nad Hronom sp. zn. 9P/11/2019 zo dňa 30.06.2019 nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť. Okresný súd Žiar nad Hronom ďalším rozhodnutím 22P/31/2018 zo dňa 01.02.2019 v spojitosti s Rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17CoP/12/2019 zo dňa 24.04.2019 návrh starej matky na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. Z vyjadrenia Centra pre deti a rodiny T. je zrejmé, že v roku 2021 maloleté dieťa opakovane absolvovalo pobyty u navrhovateľky (posledný ukončený dňa 29.08.2021). Počas pobytu u navrhovateľky maloleté dieťa malo zabezpečený kontakt s matkou aj ďalšími súrodencami. Zariadenie, v ktorom je maloletá aktuálne umiestnená, k zdravotnému stavu dieťaťa uviedlo toľko, že maloletá T. je v starostlivosti psychiatra v dôsledku porúch správania, poruchy socializácie a podrobovaná medikamentnej liečbe. Na odporúčenie pedopsychiatra maloleté dieťa absolvovalo i neurologické vyšetrenia z dôvodu poruchy správania a afektov. Edukačný proces u dieťaťa v dôsledku porúch aktivity a pozornosti je zabezpečovaný formou individuálnej integrácie na Základnej škole L. Z. U. L. L.. Centrum pre deti a rodiny T. odporučilo zveriť maloletú T. H. o náhradnej osobnej starostlivosti s argumentáciou, že medzi navrhovateľkou a dieťaťom je vytvorený citový vzťah a dieťa túži zotrvať v rodinnom prostredí. Podľa Centra pre deti a rodiny T., zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke je v najlepšíšom záujme maloletého dieťaťa.

4. Navrhovateľka na pojednávaní konanom dňa 21.10.2021 zdôraznila, že zvládne výchovu maloletej T., s dieťaťom je v pravidelnom kontakte a s maloletou má vytvorený citový vzťah. Ozrejmila, že bytové podmienky má vyriešené a obýva spoločne so svojím synom jeho partnerkou, dcérou a jej partnerom a ďalším maloletým dieťaťom 2-izbový byt, v ktorom má zabezpečené bývanie i pre maloletú T. vlastnou izbou. Navrhovateľka vypovedala, že udržiava pravidelný kontakt s maloletou T. a dieťa opakovane na prázdninové pobyty je zo strany zariadenia, v ktorom je aktuálne umiestnené, uvoľňované do domácnosti navrhovateľky. Navrhovateľka deklarovala, že je spôsobilá na právne úkony, je zdravá, predložila súdu lekárske potvrdenie vystavené Y. H. U. s tým, že somatický stav pacienta je dobrý, pre možnosť zabezpečovania starostlivosti o dieťa však, podľa záznamu lekára, je rozhodujúci psychologický posudok.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zaslal súdu dňa 27.09.2021 správu z poradenského procesu, ktorý bol realizovaný s navrhovateľkou, v ktorej správe Y. X. F., ako psychologička a koordinátorka referátu uvádza, že vo vyjadreniach navrhovateľky, ktoré prezentovala v mesiaci január 2021 a aktuálne, sú pozorované protirečenia. V minulosti uvádzala navrhovateľka, že nevie čítať a písať, teraz takéto tvrdenia neuvádzala, resp. vyjadrovala sa, že to nie je problém. Zdôrazňovala, že maloletú T. má záujem vziať k sebe domov z dôvodu, že jej to sľúbila. Zo správy vyplýva tiež to, že navrhovateľka reagovala podráždená na otázky týkajúce sa prostitúcie, pričom jej reakcie boli odmerané s tým, že to nechce riešiť. Podrobné psychologické posúdenie osobnostných predpokladov a rodičovských zručností u navrhovateľky nevyhnutných pre výkon náhradnej rodinnej starostlivosti nebolo možné realizovať.

5. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobnostné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že bude náhradnú osobnú

starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa, zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

6. V zmysle ustanovenia § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu.

7. Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje skutočnosti uvádzané navrhovateľkou, t. j., že medzi navrhovateľkou a maloletým dieťaťom, o ktoré v konaní ide, existuje citový vzťah. Súd nespochybňuje ani tvrdenia o tom, že i snahou a záujmom samotného maloletého dieťaťa je zotrvanie v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou.

Súd však konštatuje, že nie sú splnené zákonné podmienky pre zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke tak, ako tieto určuje zákon o rodine vo vyššie citovanom ustanovení § 45 ods. 1 a ods. 2.

Súd nemal za preukázané, že stará matka maloletého dieťaťa vie riadnym spôsobom zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že navrhovateľka sa o maloleté dieťa zaujíma, pravidelne maloleté dieťa kontaktuje, resp. kontaktuje zariadenie, v ktorom je dieťa aktuálne umiestnené a ani skutočnosť, že maloletá Patrícia trávi prázdninové, resp. víkendové pobyty u navrhovateľky.

Navrhovateľka neosvedčila (pozri správa Referátu poradensko-psychologických služieb, Ú. F. Š. čl. 29) predpoklady rodičovských zručností pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti. Pre to, aby súd návrhu navrhovateľky na zverenie maloletej T. do náhradnej osobnej starostlivosti mohol vyhovieť, nepostačuje len záujem maloletého dieťaťa a snaha navrhovateľky.

Súd v tomto konaní ako i z pripojených spisov tunajšieho súdu týkajúcich sa maloletej Patrície a to 5P/52/2020, 9P/12/2020, 9P/11/2019, 5P/7/2019, 22P/31/2018, 27P/25/2018, 26P/21/2018, 26P/70/2017, 26P/64/20117 a 87/2012 mal jednoznačne za preukázané, že navrhovateľka nespĺňa osobnostné predpoklady pre to, aby riadnym spôsobom mohla zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú T..

Naopak, z pripojených spisov mal súd za preukázané, že samotnej navrhovateľke v minulosti bolo odňaté dieťa z osobnej starostlivosti a to mal. R. Q. (ktorý dnes dovŕšil plnoletosť), pričom dôvodom súdu pre odňatie dieťaťa u navrhovateľky bolo záškoláctvo maloletého dieťaťa, nevhodné správanie, agresivita a to nielen v škole, ale i v domácom prostredí. Je preto namieste a nutné konštatovať, že navrhovateľka i pri zabezpečovaní osobnej starostlivosti o vlastné maloleté dieťa takúto osobnú starostlivosť nezvládala. Samotná navrhovateľka sa vyjadrila v inom konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp. zn. 5P/52/2020 v čase, kedy návrh na zverenie maloletej T. a maloletého C. vzala späť s tým, že má obavu o zvládnutie výchovy maloletých detí, takúto výchovu by nezvládla (pozri Uznesenie sp. zn. 5P/52/2020 zo dňa 26.01.2021.)

Navrhovateľka neosvedčila v tomto konaní akúkoľvek zmenu podmienok na jej strane od času predchádzajúceho vyhlásenia o obave zvládnutia starostlivosti a výchovy maloletých detí, ktoré učinila vo februári 2021.

Súd zistil lustráciu, že v dávnej minulosti (rok 2009) bola navrhovateľka odsúdená za úmyselný trestný čin, okrem iného i za trestný čin ohrozovania mravnej výchovy mládeže. V ďalšom období navrhovateľka bola riešená len na úseku priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu, posledne v roku 2018. Naďalej však navrhovateľka i vo svojej výpovedi priamo na pojednávaní dňa 21.10.2021 uviedla, že si privyrába prostitúciou, pretože je dlhodobo nezamestnaná. Navrhovateľka sa vyjadrila, že vo veku 53 rokov doposiaľ ešte nebola ani len zamestnanou. Zo správ nachádzajúcich sa v spise, a tiež z vyjadrení samotnej navrhovateľky je zrejmé, že prostitúciu prevádzkuje aj nevesta navrhovateľky, s ktorou navrhovateľka žije v spoločnej domácnosti.

8. Súd vyhodnotil, že navrhovateľka nie je bezúhonná, nespĺňa zákonom určené osobnostné a morálne predpoklady a nevie ani spôsobom života, ktorý aktuálne vedie, žiadnym spôsobom zaručiť, že prevezme na seba riadnu osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Už len z dôvodov absencie zákonných predpokladov na strane navrhovateľky, ako tieto určuje zákon v zmysle § 45 ods. 1 Zákona o rodine súd návrh navrhovateľky na zverenie maloletej Patrície do náhradnej osobnej starostlivosti musel zamietnuť.

Súd však takýto návrh zamietol tiež s poukazom na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú (článok 5 Zákona o rodine).

Súd prihliadol prioritne na prostredie, v ktorom dnes je zabezpečovaná starostlivosť o dieťa, a i keď je zabezpečovaná formou ústavnej starostlivosti, sú naďalej zachované podmienky pre vytváranie a rozvoj vzťahovaných a citových väzieb medzi dieťaťom, jeho matkou, resp. navrhovateľkou, ktorá je jeho starou matkou. Navyiac dieťa sa podrobuje špeciálnemu edukačnému procesu vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav, o čom svedčili predložené správy ohľadom pedopsychiatrických vyšetrení maloletého dieťaťa v dôsledku porúch správania. V prostredí, v ktorom sa dieťa aktuálne nachádza je možné zabezpečiť zdravší a lepší vývoj dieťaťa ako by tomu bolo v prípade ak by súd návrhu navrhovateľky i vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyhovel.

Z týchto dôvodov preto súd návrh na zverenie maloletej T. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

9. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol s použitím ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Proti dohode rodičov vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ktorú súd rozsudkom schválil, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Toto právo nemajú účastníci konania, ktorí sa vzdali práva podať odvolanie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (EP).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.